

LA AURORA

Semanario Bilingüe.—Se publica los sábados

PRECIOS DE SUSCRIPCIÓN

En las Baleares... 1'00 peseta trimestre.
En las provincias... 1'50 »
Extranjero... 2'00 »

REDACCIÓN Y ADMINISTRACION

AMADOR N.º 22. MANACOR.
Anuncios y comunicados a
precios convencionales

PUNTOS DE SUSCRIPCIÓN

En la Administración de este periódico.

Parla en Rebenjoli. Escotán y oïren.

Matalofades

Conclusió

XIII

LO DE S' ARCA DE NOÉ

També mostrau sa filassá ab so anar a dir qu' es un desbarat alló que conta la Sagrada Escritura que Noé, d' orde de Deu, va fer l' arca per salvar's hi des diluvi ell i tots ets animals de la terra, i que la va fer tan petita, que 'ts animals n' hi cabien en via ninguna, ni si fos estada quatre vegades més grossa, encara que 'ts animals fossen com-e mosquits.

—Ca, homó, un poc n' llevarem! Dins l' Arca n' hi havien d' anar es pexos ni cap d' ets altres animals que viuen dins o demunt s' aygo. Sols e-hi havien d' entrar la major part des *mamífers* (mamelluts i des *volátucs* (aucells), que son es manco nombrosos des vivents. Ses seues espècies són prou conegudes; i si un se'n va a un museu d' Història Natural, que sia complet, es de París, per exemple, qu' es des més complets del món, veura que ses sales que inclouen sa major part d' espècies conegudes de mamífers (animals ab mames) i d' animals de ploma, en so seu tamany natural, casi no componen un pis d' un bastiment qu' está ben lluny d' esser tan gran com s' Arca de Noé.—Segons la Sagrada Escritura, s' Arca tenia 50 colzades d' ample per 300 de llarc i 30 d' alt. Sabam qu' era sa colzada d' ets hebreus: era com sa d' Egipte: tenia vint pulgades veyes de France. De manera que l' Arca tenia de llarc 500 peus; d' ample, 83 peus; i d' alt, 50 peus. Aquexes tres mides donen un embalum de dos milions setanta mil peus cúbics de cabuda. Repartida aquexa cabuda entre 's qui l' havien d' ocupar, decantant mil peus cúbics per cada persona que s' salvá dins l' Arca, que foren vuyt, calculant que les espècies d' animals mamelluts i de ploma arribassen a 2280, càlcul que no pega per baix, sino per alt, senyalantlos; per estar bellament, docents vuytanta mil riorantá cinc peus cúbics, queda encara la tercera part de l' Arca per recapte de menjar i demés carroportal.—Aquexes claricies les prenim de les obres *Les Livres saints vengés* de Mr. Glaire; i *Mémoires relatifs à la marine* del vicealmirall Mr. Thévenard. Altres sabis han escrit també sobre axó, demostrant fihs a sa derrera evidéncia que cabien bellament dins l' Arca de Noé ets animals que s' havien de salvar axi del diluvi, per no poder viure dins s' aygo ni demunt s' aygo.—Per lo metex jo

Obrer Batear! no es cap desbarat lo que diu la Biblia, com vos preteniu fentne befa. S' escopinada que li tirau, vos cau de ple demunt sa cara. Es lo que vos merexeu.

Lo que deys que, estant ets animals dins s' Arca, una rata e-hi va fer un forat, i Sem o Jafet, per tapanlo, agafa un ca, i hi alica es nas d' aquest, i axi atura que s' ca s' omplís d' aygo.—axó es una rondaya que vos inventau, de molt mala lley, precisament perque ab ella tractau de fer befa de la Sagrada Escritura. ¡Deu vos ho perdón!

XIV

ES ROVISSOS.

Sí, just es roviessos queda p' En Jimenez Moya. N' hem hagudes de donar tantes de *mormes* a n-es desbarats des dos paperots, *republicá* i *socialista*, de Ciutat, qu' ara ja queda molt poca cosa pe sa *in-Justicia*.

Fa moltes de riayes veure En Jimenez Moya tant enfadat com se demonstra dalt es seu paperot. Tot lo que dins Manacor li fa nosa, tot lo que no li va pe' ses seues, e-hu califica de *clerical* i *maurista*. I no vos dic res si un des qui li fan mal d' uys, té un cosí o fiy de cosí, cunyát o parent d' un cunyát d' una monja o frere,—llavó sí qu' en fa de sabonereta i potadetes! ¡Pobre Jimenez Moya! ¡ja n' hi farán rentar de llana negra es *clericals* i es *mauristes* de Manacor, qu' ell dona per dolents i penjadors! Es dolents i penjadors, Sr. Jimenez Moya, Deu sap qui son; i es qui hu sien realment, merexen tota sa nostra reprovació i condannació. Per part nostra ¡que los se'n duguen! com mes prest i més lluny, millor!

XV

LO DE SA MISSA DE ST. LLORENS.

Ja es una bona passada ab aquest Jimenez Moya, que vol entendre de tot, i amolla unes bajanades ferestes sobre sa missa que hi ha a St. Llorens, ademés de sa des Vicari, que 's poble dona una retribució a un capellá, no pe, sa missa, sino pe' sa moléstia i p' es servici que suposa haver d' estar a St. Llorens un capellá per servir es poble. Idó bé; ara mos surt En Jimenez Moya qu' un capellá s' ha de contentar ab lo que li donen de sa missa, perque lo de sa missa es una llimosna. Pero ¿que sap aquest lerrouxista de tot axó?

Sa llimosna de sa missa la fixa el Bisbe a cada Diócesi, per fogir de

questions ridícules i escandalioses que sobrevendrien pe' sa toxarradesa de certa gent.—Sa questió de St. Llorens no es res d' axó, perque aquell capellá no té obligació de aplicar sa missa p' es poble, sino just de dir missa a n-es poble. Sa moléstia i sa feyna que suposa haver d' estar a St. Llorens un qu' es d' una altre vila, axó es lo qu' ha de pagar es poble de St. Llorens; i per axó, si no dona una retribució digna, lo que té aprovat s' Autoritat Esglesiástica, es capellá se n' poria anar a ca-seua, i dexar es llorensins sense aquexa segona missa.—Per lo metex En Jimenez Moya no toca pilota ab tot lo que s' embolica sobre aquest ram.

XVI

MAL DE VENTRE.

Se veu que vos ne fan molt, Sr. Jimenez Moya, es frares i ses monjes. I vos figurau pegarlos un mal cop posant sa llista de ses comunidats relligioses que hi ha dins ses provincies d' Alava, Albacete, Alicante i Almeria. ¡Quina vergonya (¿no es ver?) haverhi diu aquexes provincies tantes de cases d' oració, tantes de Comunidats d' homos i dones que s' consagren a servir Deu i el germá proisme! ¿No es ver qu' es un escándol gros, tanta de gent obstinada a conseguir sa perfecció evangélica? Si fossen cases de bruxes o de tot altre negoci no-sant, ab rivets de *radical*, ja seria altra manera de parlar; ja merexerien tota clase de respectes a n-es paperot lerrouxista. ¡I no vos dic res si hu seria molt més llarga sa llista, si havia d' esser completa, de totes ses cases *dolentes* i de negocis *bruts*, *escabrosos* i *sospitosos* que hi haurá dins totes aquelles provincies! Pero tot axó a n-es lerrouxistes no 'ls-e dona cap malde-cap ni les fa cap sóbra. Son es frares i ses monjes que los fan mal d' uys, que les posen terra a s' escudella, que los ho esborrossonen tot. ¡Belitres i polisses que son ells, més que ses genetes i es gats negres!

XVII

A N-EN CANALEJAS.

Qualque cosa li hem de dir, per poc que sia, perque s' ho té massa gonyat. Un altre dia comensarem per ell, per tenir més espay, si Deu ho vol.

Idó En Canalejas, com-e bon governant lliberal, no fa més que pams i quarts. Té una mida p' es *clericals*, que diu ell, molt curta, molt escafida; i una p' ets *anti-clericals* p' es de l' esquerra, fins a n-ets anarquistes, molt llarga, com un diner de fil.

Es católics no pogueren fer sa manifestació a Bilbao perque hi havia sa vaga des miners, i no los ho dexá fer a St. Sebastia perque hi havia ets estihuetjants, i les seria estada una mo-

lèstia grossa a n-aquets tanta de gentada.

Pero a Bilbao també n' hi van d' estihuetjants, i enguany no han pogut anarhi per amor de sa vaga des miners. De manera que 's miners revolucionaris poren aturar i molestar ets estihuetjants; ara 's católics no poren moure un peu si a n-ets estihuetjans les ha de sebre greu.

Es Govern havia promés que protegiria sa llibertat des trabay, axó es, que ets obrers que volguessen anar a fer feyna a ses mines, tendrien sa defensa, sa forsa des Govern. Provaren obrers d' anarhi a fer feyna, i es vaguistes, s' hi tiraven demunt; i sa forsa pública no més ha amparats a redols es que volien fer feyna. Ses Ordes des Govern son un poc boyroses.

¿Per que fa axó En Canalejas? Per por que té a n-es revolucionaris, per no perdre sa seua popularitat entre sa gent avensada, perque es revolucionaris l' han amenassat que, si fa desparar contra 's vaguistes de Bilbao, e-hi haurá una vaga general dins Espanya. i farán ab' ell lo que fan i volen fer ab En Maura.

De manera qu' En Canalejas se troba entre 's espasa i sa paret; i le hi han posat ets anti-clericals; i Deu sap com acabarà sa cosa. Es ben segur qu' acabarà malament p' En Canalejas i per tots ets espanyols, grans i petits, blancs, negres, rotjos i virats.

Tots partirem: uns per beneyts, ets altres per dolents; ets altres per dolents, i per beneyts, tot a un brot.

Ja seria hora que tantíssims d' espanyols que haden com-e babaluets, obrissen bé 'ts uys. ¡Deu ho fassa qui pot! ¡Deu fassa que no esperin a obrir ets uys quant ja no hi serán a temps! Amén.

XVIII

MÉS MENTIDES.

Fa setmanes qu' En Jimenez Moya digué dalt *in-Justicia*, que s' Ajuntament de St. Llorens s' era adherit a sa política anti-clerical d' En Canalejas. Idó bé, alguns amics nostros llorensins mos diuen que no es ver que s' Ajuntament fés tal adhesió; i si no, que diga En Jimenez Moya a n-e quina cessió s' Ajuntament tractá ni resolgué una tal cosa. Es batle nega que hi haja haguda tal adhesió de s' Ajuntament.

Lo que va fer s' Ajuntament, va esser assistir en incorporació a n-es *Te-Deum* que 's cantá a St. Llorens en acció de gracies per esser estat En Maura escapol de s' acte crimínal des lerrouxista Posa.

—¡Vos acompanyam ab el sentiment Sr. Jimenez Moya!

Parla en Revenjoli. Escollan y circa.

Escarpida

N' haurem de donar una a n-es gran Biel Alomar, i a uns quants més de caps-esflorats com ell que molesten es públic entafarrant barbaridats i sobre tota mentides a forfolons.

I.

N' ALOMAR CONTRA 'L VATICÀ.

1

¿QUI ES N' ALOMAR?

Idó si aquest senyor, *Mestre des futurisme* (de lo qu' ha de venir, qu' ell sap tant que será com es manec de sa granera); aquest *Mestre* de tots ets *avençats*, axo és, dexats de la mà de Deu, des sentit comú i d' altres coses que no dic, indispensables per porerse presentar i viure entre persones; aquest *Mestre*, defensor de sa blasfèmia i des mal-parlar, defensor de tota cosa dolenta, de tot lo que puga fer mal a sa Relligió i a tota cosa bona; aquest *Mestre* que, si hi hagués una mica de bon govern, fa estona que l' haurien cap-turat com capturen es cans perque no mosseguin, puys que se dedica fa temps a mossegar ses ànimes que s' hi arramben, axó es, que lletgexen es seus verinosos i mentiders escrits; aquest *Mestre* que fa poesies glorificant s' assassinat, glorificant ses turbes que fessen bassins una sereníssima Princesa coronada, p' es crim ferest d' esserse convertida a n-el catolicisme, puys per *Mestre* Biel no hi ha cosa més lletja i més horrible que convertirse a sa Fe catòlica, ni cosa més bella i més gloriosa que renegarne i alsarse contra Deu; aquest *Mestre* que en sa guerra que hi ha entaulada desde que 'l mon es mon entre Deu i el dimoni, té per glòria i lloc d' honor fer costat a n-el dimoni, batallant ses batalles del dimoni contra Deu, i fins i tot ha tenguda sa gosadia, sa frascura, per no dir un' altra cosa, de firmarse en sos seus escrits *Fosfor*, que vol dir *Lucifer*, nom el dimoni, firmants' ho precisament ab aquest sentit horrible, puys l' homo se figura esserho un *Lucifer* de bon de veres, pero no hu es més que de *per riure* no per falta de voluntat, sino perque, per més que s' espirr, sa seua aygordent no fa pus graus: aquest *Mestre* que te per una glòria grossíssima passar per un inimic de sa Relligió i de Deu, i que lo que li agradasia més del mon, seria que 'l Papa en persona el condemnás, i qu' un llamp del Vaticà en forma d'anatema esclatás des seu cap, essert aquests ets únics llamps que no l' esglayen ni 'l dexten sense polsos.

2

¿SA PRIMERA BATALLA?

Idó aquest *Mestre* ha tengut a bé dirnos dalt es paperot republicà *El Ideal* lo qu' ell pensá sobre s' envitricollada questió des Govern ab el Vaticà; i resulta lo qu' era d' esperar, que lo que pensa i diu son un enfilay de doys, mentides i atrocitats contra s' història i es sentit comú.

Comensa per dir que sa present questió des Govern ab el Vaticà es «sa primera batalla entre un sobirà espiritual i es súbdits que se 'n volen eman-

cipar».—Aquest «sobirà» es el Papa: pero aquests «súbdits que se 'n volen emancipar», ¿qui son? ¿Es bons catòlics espanyols qu' umplen l' Espanya de protestes a favor del Papa i contra En Canalejas i qu' a n-aquest ja 'l tenen carregat de tot? Aquests «súbdits» son es metexos de fa vint, coranta, xixanta, vuytanta anys, es mals espanyols es rebetlos contra Deu i l' Esglesia, rebetlos no d' ara, desde qu' En Canalejas ha armada sa seua política anticlerical, sino, rebetlos de tota sa seua andimoniada vida. De manera que no es axó «sa primera batalla» d' ells contra el Papa, ni sa segona, pi sa tercera.

¿Si no han feta altra cosa may més que batallar contra 'l Papa! En qu' ara «s son declarats a favor d' Es Canalejas i contra 'l Papa, no es que fassa pocs mesos que fossen favorables a n-el Papa, i ara se 'n sien fets contraris ja hu eren contraris del Papa fa anys i anys; son es contraris, ets anti-clericals de sempre. ¿Eren favorables a n-el Papa ni a n-el Vaticà, fa cinc o sis mesos es republicans, es socialistes, es demòcrates d' En Canalejas, ets altres liberals menja-capellans, que son ets únics qu' aplaudeixen sa política anticlerical des Govern i criden contra 'l Papa? Tots ells han batallat, han bramaf tota la vida contra 'l Vaticà. Per lo metex no es ver lo que diu N' Alomar qu' axó que passá ara entre 'l Vaticà i es Govern sia «sa primera batalla» entre 'l Papa i es seus «súbdits» d' Espanya. Es se «batalla» entre 'l Papa i ets anti-clericals d' Espanya, que comensá, no fa dos o tres mesos, sino fa prop de cent cinquanta anys, desde Carles III, i esclatá a les totes a ses corts de Cadiz, afa fa cent anys.

3

¿DE QUI ES SA MAJORIA?

Seguex dient N' Alomar que sa questió d' ara es entre 'l Papa «i una inmensa massa (multiu) sòcial» — ¿Aont es aquexa «inmensa massa»? Son es qu' hem dits: es republicans, es socialistes, es demòcrates d' En Canalejas i es demés menja-capellans. Si ells formen una «inmensa massa», molt més grossa es sa des que son favorables a n-el Papa. Qualsevol qui conega Espanya i vulga esser franc, confessará que «s contraris del Papa son una minoria ben magre, i que s' inmensa majoria es favorable a n-el Papa.

4

¿ES PAPES RIVALS DES REYS?

I seguex dient N' Alomar que «s Papes altre temps alsaven es pobles contra «s reys que tenien per rivals, i que rellevaven des jurament de fidelitat es súbdits de tals reys, i prohibien s' administració de sacraments dins ses terres des senyors desafectes a Roma, i desposseien es reys inimics seus des dominis i els entregaven a altres senyors, i que «s Papes movien guerres civils per ont se vuya. — Tot axó, *Mestre* Biel, no son mes que mentides a carretades i calúmnies a roys contra «s Papes. I si no, vos que preteniu tant de

comes primes, citau es Papes que fessen res d' axó, citau quins foren es reys contra qui es Papes fessen cap d' aquexes coses. Ja hu sé que 'n poreu citar de reys desposseits per Papes des seus dominis; pero hu veurem si sereu capás de provar que fos sa «rivalitat» ni cap passió humana vituperable sa causa de tal desposseiment. Aquí vos esperam, *Mestre* Biel, per discutir aqueys punts d' història, tan grollerament, tan toxarrudament falsificada p' es missatjes del dimoni, es vostro amic, cap-pare i caporal. Vaja, *Mestre* Biel, parlau; no vos fassau pregar.

5

¿SA MORT DES CATOLICISME?

I seguex dient N' Alomar que lo terrible des conflicte actual ab Roma es qu' es «un anunci de mort p' es catolicisme». — Aqueys «anuncis de mort p' es catolicisme» fa denou sigles que «s missatjes del dimoni no s' aturen de donarlos. Fa denou sigles que casi cad' any «anuncien» que s' any que vendrá «es catolicisme» ja haurá fet es bategot. Pero «s catolicisme se 'n agrada feim de fer mentiders es missatjes del dimoni; i, en lloc de morir, com més va, més vela, vuy dir, més vitenc, més pie de vida, no aturand se may de dir: *Visquem, i veurem coses*. I li ha pegat per veure axamplar es potons a tots es seus contraris. I ja hu crec que los ho véu axamplar, avuy a uns, demá a uns altres; com les veurá axamplá a N' Alomar ab tot es seu *futurisme*, ab tot es seu *Satanisme*, que li sortirá d' alló més salat, s' hora de la mort, si no s' es convertit d' hora! — Es una de ses coses d' ets anticlericals que fan més riayes aquests anuncis que a cada punt donen de que «s catolicisme aviat será mort. En Pi i Margall l' any 1869 el doná per mort i per ben mort dins sa consciència des catòlics, qu' es allá ont sempre ha viscut, i, axó no obstant, es catolicisme ha seguit de llavó ensá tan viu com sempre. Qui se morí fa anys es En Pi i Margall, i des seu sistema polític, tal com el concebía ¿qui se 'n fa? ¿En no esser es seu *fiy*!

Lo metex succeirà ab aquest anunci mil-i-u de *Mestre* Biel: se cumplirá tant com sa coa de s' ase. Qui se morirá, sense remisió, sera *Mestre* Biel, i des seu *futurisme* no 'n cantarán pus galls ni galines. I jay de *Mestre* Biel si, abans de morir, no s' es convertit. ¿Seria ferest sa festa que 'n faria es seu cap-pare i capitá Banyeta verdal!

6

¿QUE NO HI POT

HAYER GUERRA CIVIL?

I aquí N' Alomar se pregunta: ¿Que passarà ara ab aquest conflicte del Vaticà? I té sa dignació de contestar: «No passarà res, en quant a guerres. Estau tranquils». — Sí, estauhi tots es qui teniu es mal gust de fiarvos de *Mestre* Biel. Com l' homo es *Mestre des Futurisme*, no vos dic res si pretén sobre lo qu' ha de venir. Ets anti-clericals sempre tenen aquexes pretencions. S' alsen profetes, i llavó sa cosa los surt a s' enrevés. Si N' Alomar en tengué una mica d' alló que frigen, no tiraria sa bajanada de que «sa por» «de ses guerres civils» es «ridícula». Sols un bajá pot dir axó dins Espanya, aont en manco de cinquanta anys n' hi ha hagudes tres de guerres civils, motivades precisament

pe' ses barbaridats d' ets anti-clericals. Si ara son passats trenta cinc anys sense tals guerres, se deu únicament a que s' impiedat havia posat, una mica de seny o n' hi havien fet posar. En Canalejas i sa seua tropa ab tot s' altre bestiar anti-clerical e-hu diuen que no 'n tenen gens de por de cap guerra civil que puguen moure «s catòlics. Deyen lo metex ets anticlericals de l' any 1833 i es de l' any 1868 i 1869, ab tot i axó vengueren aquelles guerres civils que les feren tan envant a n-ets anticlericals i les feren amollar tants de remeulos esglayosos i les desbarataren tan fort sa potranca, que, per fogir des carlistes hagueren d' acuptar s' altra dinastia borbónica que havien destronada *per a sempre*, segons deyen ells durant es temps, vergonyosos per Espanya, de la revolució *setembrina*. ¿Tenien l' any 1868 tanta de forsa es carlistes com tenen avuy? ¿Qui s' atrevirá a sostenirho? Idó bé, sa revolució ab ses seues atrocitats i infamies les ne doná tanta de forsa, que ab un poc més se fan amos de l' Espanya, i positivament feren possible sa restauració de N' Anfós XII. — I si ara tenen molta de més forsa que l' any 1868, i ets anticlericals comensen a ferne de ses seues, trobant, govern monárquics que les donin gust contra l' Esglesia i ses coses de Deu ¿com no han de créixer més i més es carlistes, i porer donar un dísgust ben formal a n-ets anticlericals i a qualcún altre? ¿Com no há d' esser, idó, arxi-ridícul i arxi-toxarrut que mos surta ara *Mestre* Biel dientnos qu' es «ridícula» «sa por d' una guerra civil» i que «no hi ha que témer res» d' aquest vent? I ¿qui l' ha fet profeta a eil? ¿Es seu cap-pare Satanás? Pero si Satanás no n' ha sabut may de profetisar. ¿com n' ha de porer ensenyar a n-ets seus missatjes, maldement sien ran aprofitadets com *Mestre* Biel.

7

EL CID, HERNÁN CORTÉS
I 'S CARLISTES

I diu més N' Alomar; mos fa a sebre que sa font d' ets exercits carlistes era es bandolarisme tradicional dins Espanya, que ja doná origen a n-el Cid i a Hernán Cortés. — ¿Ah idó? ¿Que vos pensáveu voliros espanyols que vos n' anuau ab so franc vey? Tothom, fins que ve-gueren ets anticlericals, renegats de Deu i d' Espanya, tothom havia cregut sempre que 'l Cid i N' Hernán Cortés foren uns héroes; que ja les voldrien tenir ses altres nacions ¡El Cid Campeador, Rodrigo Diaz de Vivar, conquistador de València, vencedor des moros en cent combats, un «ets héroes més famosos de sa Reconquista d' Espanya! ¡Hernán Cortés, es conquistador de Méjic, un Imperi més gran qu' Espanya, i que 'l conquistá se-se enviarli d' Espanya casi gens de recapte ab un grapat de gent venturera, ab so seu gran talent guerrer i polític! Axó diu s' història vera, sa qui no diu mentides. Pero ara N' Alomar ha afinat que 'l Cid i Hernán Cortés no foren res d' axó, sino uns *bandolers*, uns *bandejats*, uns *lladres*, gent de forca i piló. Es qu' es el reverent dimoni per sebre coses... a s' en-revés aquest *Mestre* Biel ¡Sols un Biel, un Biel colossal com es nostro, pot dir tals barbaridats! — De manera qu' ets exercits carlistes, que entre ses provincies Vasques, Navarra

Catalunya i el Centre, arribaren a contar més de cent mil homes, tot eren *bandolers*, bandatjats, lladres! Un exercit de cent mil *bandolers* dins Espanya, tots espanyols! Quin honor per l' Espanya! Que hi hauria que esperar d' una nació de devuyt milions d' habitants aont se pogués organitzar un exercit de cent mil *bandolers* i sostenirshi anys i més anys ab sa simpatia d' una gran part de sa nació? Com no hu veu N' Alomar qu' axó son unes barbaritats d' alló més ferest? Es s' odi satànic que 'l patxuca contra l' Església i contra totes ses coses de Deu, i l' entabana i li enfosquex s' enteniment, i etziba aquexes atrocitats, pròpies, no des seu talent i de sa seua ilustració, sino des republicanot més xeuba, ignorant i capverjo.

El Cid, N' Hernán Cortés i ets exercits carlistes uns *bandolers*, uns bandetjats? Sol pot entafarrar tal doya-da, tal calúnnia un «bandoler» de sa veritat histórica, un qui 's dedica a donar gat pe: llebra en qüestió d' història i a negar sa metexa evidència.

Si el Cid Campeador, en lloc de batallar contra 's moros, inimics mortals des catolicisme, hagués batallat a favor d' ells i fos estat un capitá de moros contra es cristians: si Hernán Cortés, en lloc de treure s' imperi de Méjic de mans d' ets idólatres, adoradors des falsos Deus, per plantarhi la Creu, l' hagués tret de mans des cristians per esveirhi la Creu i alsarhi altars a n-el dimoni; si ets exercits carlistes, en lloc de defensar sa causa catòlica dins Espanya, haguessen defensada sa causa de s' impietat, sa causa del dimoni;— per N' Alomar ferien el Cid, Hernán Cortés i ets exercits carlistes sa gent més bona, més benemèrita i més gloriosa del mon. Haguessen cremades esglésies, convents i cases religioses, haguessen morts capellans i frares i violades monjes, haguessen profanats cadáveres de rellioses, com es criminals de sa *setmana vergonyosa*, N' Alomar a l' hora d' ara faria sa defensa més calenta d' eils, com ha feta sa d' aquests criminals de Barcelona, correlligionaris seus. Axó es N' Alomar!

8

¿AY SA REVOLUCIÓ POPULAR?

I seguex dient N' Alomar que sa *setmana trágica* de Barcelona demostrá entany que es possible una revolució popular que hu capgir tot demunt devull.—Se conex que Mestre Biel sap a n-e qui parla: a quatre biduins, a quatre pipiolis republicans que les poren donar figues per lleternes i les s' empasolen com-e murtons de floquet. Lo que demostrá sa *setmana trágica* de Barcelona, es que a Espanya hi ha sauvatjés i criminals; es llerrouxistes i ferreristes, que, fent traició a la Pátria, saben calar foc a ca-d' altri, robar, matar i profanar cadáveres, desenterrantlos, arrossegantlos i dexantlos fets bocins per plasses i per carrers.—Axó, res pus, demostraren, Mestre Biel, es revolucionaris de Barcelona; i si vos les haguésseu haguts de capitanejar, ni axó haurien demostrat. Quina *subversió*, quina capgirada de coses feren més que de ses esglésies i es convents i assils de pobres que enderrocaren calantlos foc? convents, esglésies i assils, Mestre Biel, que ja tornen estar refets, alguns millor que no estaven abans. Que gonyaren

ab sa seua sauvatjada es vostros correlligionaris i defensats, es criminals de sa *setmana vergonyosa*? Se demostraren una volta més lo que son: uns criminals indignes de que sa terra los aguant, merexedors de tots es càstics.— Si, Mestre Biel, se necessiten més bons braons, més empena i més cervell que no teniu vos i tots es criminals de sa *setmana trágica*, que vos defensau com si fossen uns héroes, i no hu foren més que de forsa i de grilló; sen necessiten mes de braons, dempena i de cervell per fer una revolució popular, qu' capgir totes ses coses, i estableca un nou orde. Si, demostraren es vostros correlligionaris de sa *setmana vergonyosa* qu' eren uns miserables, uns infames que no sabien ésser valents més que contra sa gent indefensa. Allá ont trobaren gets de resistència, fogiren con: lle-gots, com-e conions, com-e mosques. Saberem fer barricades; pero no les saberen defensar, les dexaren abandonades, no més sabien desparar de darrera persianes, per retxilleres de terrats. ¡Ja 'm passarán d' anys i fins sigles abans que 's vostros correlligionaris fassen sa revolució dins Espanya y sobre tot si valents com vos han de dar es cap de-avant!

Ideals i propòsits socialistes

Aquets se transparenten molt clarament a un article de «El Obrero Balear» titulat *El Socialismo progresa*.

El primer signe de que progresa es que les vagues ja no duren dies ni setmanes, sino mesos i anys, i ets obrers vaguistes cobren es jornal diari *sense treballar*.

¡Vaja! aquest ideal des nostros socialistes de «El Obrero Balear» no pot ésser més burgués; *menjar i jeure i no fer res*. I encara ets burguesos solen viure de ses seus propietats, ó des seu treball industrial, comercial ó intelectual; pero es vaguistes a lo socialista aspiren a viure exclusivament des treball dets altres obrers companys seus; y *mientras los mineros cobran el jornal sin trabajar hacen bien en disfrutar algo de la vida*. Axi heu diu l' article de «El Obrero Balear» que es an comentant, per falta de millor.

A mi no m' vé de nou aquest ideal socialista, lo que m' vé de nou es veurlo confessat per socialistes mateixos. Tothom sap que tots es caps-pares socialistes viven a lo burgués. En Pau Iglesias ja fa molts d' anys que viu esquena dreta, de lo que li passen eis seus *borregos*, companys de socialisme, i a temporades, de lo que li passen certs governs, que tenen interés en gonyarse la benevolencia des reptils de la Prensa rotja. El gran Pontifex des socialistes alemanys, en Bebel, passa ets estius a Suiza, ahont hi posseeix una *villa* luxuosíssima. ¿En Millerand? ¿En Briand? ¿En Viviani? ¿En Jaurés? Tots aquets i molts d' altres ja han assolit s' ideal socialista, es a dir, viure des treball dets altres.

¿No es veritat que si es socialisme sols ha de servir per fer espatleta a alguns perque arribin a ferse burguesos des que viven des treball dets altres—no val la pena de prenderlo en serio, sino es per esvahirlo de sa classe treballadora, a ne qui engana miserablement?

Es socialisme era, primer, una utopia que poria captivar a homos generosos, pero de poc lastre intelectual; pero tal com el prediquen i comensen a practicarlo ets *agitadors rotjos* d' avuy en dia, no es més que, o pur chalatanisme

ó un medi d' explotació des pobres treballadors que cauen dins es filats dets industrials de sa miseria.

¡Sa miseria d' es poble i se seua ignorancia, vet-aquí lo qu' aprofiten ets agitadors socialistes! i per aixó es que ni a n' es seus periodics, ni a n' es seus discursos hi lletgiu ni sentiu may res que puga servir per aixicar es nivell moral i economic del poble treballador: ells no saben res ni volen sobre de sindicats pro-

fessionals, ni de caixes rurals, ni de caixes obreres, ni de cooperatives de construcció de cases barates i higièniques; sols han arribat a fundar colque cooperativa de consum, i encara ses ganancias so'en anar casi totes a gastos de propaganda, o siga a se butxeca dets agitadors, des que ja han assolit s' ideal socialista; viure del treball dets altres.

PETITOT

Año quinto.

Con este número entra nuestro humilde semanario en el año quinto de su publicación, lleno de lozanía, vigor y entusiasmo, modesto, pero firme é inmutable en el punto en que se colocó el primer día de su aparición, combatido, pero victorioso, gracias á la divina providencia que le ha ayudado, deseoso siempre del adelanto material y moral de nuestro pueblo.

Con tal motivo saluda y felicita á todos sus queridos suscriptores y lectores y pide al cielo les conceda á sí y á ellos largos años de vida próspera y útil.

La fiesta cívica religiosa en honor de S. Roque celebrada el domingo último en la barriada de la *Vila-Nova* resultó muy animada y concurrida, desarrollándose en todas sus partes con sumo lucimiento el anunciado programa.

Ha salido para Barcelona con objeto de fijar allí su residencia el joven matrimonio D. Francisco Javier Alvarez-Osorio y D.ª Margarita Bonet Mas.

Después de una corta estancia partió también para el mismo punto el aventajado joven nuestro amigo D. Antonio Rubí, Licenciado en Filosofía y Letras.

D. Juan Quejglás (Nas) suscriptor de nuestro semanario en Pheujó, importante pueblo de la Argentina en donde ha residido por espacio de 22 años y que había venido á Manacor no ha mucho tiempo, embarcó otra vez hacia aquellas lejanas tierras junto con su esposa, llevándose muchos manacorenses para trabajar en sus fincas pues ha conseguido el citado Quejglás reunir en America una considerable fortuna.

La discreta y virtuosa Superiora del colegio de Hermanas de la Pureza de nuestro colegio Rda. Madre Vidal ha sido destinada á la casa que en Valencia posee dicha Congregación. Había merecido las simpatías y el afecto de cuantos la trataron.

La amable y piadosa joven D.ª Angela Pascual Alcover, de 20 años de edad, falleció el domingo pasado, víctima de aguda y prolija enfermedad que la tuvo rendida en cama por espacio de 8 meses.

Recibió los santos sacramentos y su muerte fué muy ejemplar y edificante.

Reciba su familia toda nuestro más sentido pésame, en particular nuestros amigos sus tíos D. Bartolomé Alcover, Pro. Vicario de Sta. Eugenia y D. Alejo Alcover.

HAY PARA VENDER

varios toneles de roble de cabida de 200 ó 210 cuartiles cada uno.

Informarán Plaza del Convento, 2.-Manacor

El joven farmacéutico D. Antonio Cortés acaba de llegar de Barcelona en donde ha adquirido todo el material necesario para abrir en breve su nueva farmacia en una casa sita junto á nuestra plaza de verduras.

Sabemos tiene varios laudables proyectos para montarla conforme á los mejores adelantos modernos.

El precio de las almendras es muy subido y los propietarios están muy satisfechos, tanto de la abundancia que en general han tenido en la presente cosecha como de la ventaja que de las mismas han podido sacar, ascendiendo el precio á treinta y más pesetas, según la calidad de la mercancía.

El celoso director de la Congregación de María Inmaculada y S. Luis Gonzaga, D. Gerónimo Rosselló Pro. por verse imposibilitado de cumplir las obligaciones que le imponía su honroso cargo, ha presentado la dimisión, habiendo sido nombrados para sustituirle Director y Vicedirector respectivamente nuestros particulares amigos D. Juan Aguiló, Pro. y el clérigo D. Antonio Ferrari.

Les felicitamos y que sean provechosos sus servicios á la importante Congregación.

En el pueblecito de Ariany en donde la Aurora tiene muchos y entusiastas lectores ha bendecido el Sr. Obispo con extraordinaria solemnidad lo que puede llamarse un nuevo templo pues es tan amplia y esbelta la prolongación del antiguo que el todo semeja una nueva iglesia.

La más cordial felicitación á los buenos y entusiastas habitantes de Ariany y en particular á su simpático é infatigable Vicario D. Martin Truyols.

Don Ignacio Fignerola dueño de los Grandes Almacenes San José nos participa que en el sorteo verificado hoy de los dias habiles del proximo pasado ha correspondido al dia 2.

Se desea Alquilar un molino de viento en buenas condiciones, En esta imprenta informarán.

Cortijos

Una dona, que tenia es seu homo que cada dia s'engatava, no s'aturava cap vespre de donarli s'raguina de catsal, sense que conseguís que s'aturades beura.

—No sé, deya, com no estás empegait: no te moc un escandol per prudencia.

—Cabalment jo tambe per prudencia m'engat.

—Com pot esser axò?

—Moltes vegades pensant en sos atxabucs que tu me dones he dit entre mi mateix: ¿Seguiré beguent ó no seguiré? Es cap ma diu no; sa panxa me diu sí. Es cap es més prudent que sa panxa y com resulta que sa prudencia sempre es sa que sedeix; ja tens ara es motiu per que bec y bec per morde sa prudencia, per que si ella no cedia....

—Beuries tambe.

Un pobre qu' enava demenant almoína de portal en portal se va aturar á una casa y ab veu molt llástimosa va dir:

—Madoneta, una llimosna per amor de Deu:

—Que Deu vos do remey, va respondre sa madona.

—Madonata, donaume qualche cosa que fa dos dies que no he testat la gracia de Deu.

—Jo no fas llimosna á n' es portal, per que me han enganada masa vegades.

Tant va insistir es pobre y ab veu tan compasiva hu demanava, que sa madona sa va conmoura y va sortir á n' es portal.

—Madonata, feisme un poc de llimosna que si no m' en feis....

Sa madona va prenda aquestes paraules per un' amanassa, y, fentse po, se treu dues decimes y les hi dona.

—Digaume ara ¿si no vos hagues donat res? qu' es lo que heuriau fet?

—Una cosa que me repugna molt ferla.

—¿Me heguereu robat?

—No, madona, res de axò; jo sempre som estat homo de be.

—¿Idó, qu' heuriau fet?

—Heguera hagut de feyna.

Un mosso de una botiga de sabaté va dir á n' es seu mestre en tó de queixa:

—Mestre, jo fas tanta feyna com En Miquel, y á ell li donau dues pessetes de jornal y á mi, com sabeu ne mes me donau sis reals ¿Troba qu' es just axò?

—¡Ah! no, de cap manera. Trop que sa raó te salta par-de-munt es cabeys, y, en tant es axi que ho trop, que posaré remey á n' aquest mal. Mira, de vuy en devant En Miquel no gonyará més que sis reals, qu' es lo que tu guanyes, y axi gonyant lo metex no tendrás motiu de queixa y esterás content, qu' es lo que jo vuy.

En Jaume devia cent duros á n' En Tofol y, no les hi pagava may per moltes amanases que li fes.

A n' En Tofol li sabia greu durlo a n' es tribunal y li sabia greu tambe haver sen d' estrenya es cap de aquella cantidat.

—Mira, Jaume, —li va dir, —per que, no haguem d' enar á les males y poguem estar be, havia pensat, que me donases un tant cada mes y fentho axi, tu tendrías mes bon paga y jo cobraria.

—Trop que has pensat be.

D' es cap de un mes En Tofol se presentá á ca—En Jaume y li diu;

—Venia per cobrá lo que varem peccar que me donaries cada mes.

—Me sap molt de greu, pero per aquest mes no te puc donar res; per qu', he tenguts molts de gastos.

A n' es segon mes s' hi torna presentar En Tofol:

—Te cau be, Jaume, que arreglam es contet?

—Fiet, per aquest mes no te puc donar res.

—Lo matex me vares dir es mes pasat.

—¿Y que te vax donar res?

—No.

—Idó, axó te convenserá de que som homo de paraula.

Un clubmen arruinado, decidió encerrarse en su casa, y no contestar á nadie

que llamase á su puerta, para librarse de los ingleses.

Estos, efectivamente, se cansaban de llamar, y se marchaban.

Pero hubo uno que no se cansó. Empezó á llamar, y llevaba ya una hora aporreando la puerta.

El deudor, no pudiendo resistir ya aquel estrépito, corrió á la puerta, abrió el ventanillo y dijo al de fuera:

—¡Pero nombre! ¿No está usted viendo que aqui no hay nadie?

Una senyora va treura 's lloro de dins sa gabia y lo va amollar per dins sa casa per que se pessetjás un poc.

—Mira, —va dir a sa criada— está alerta a n' es moix, que no fasse de ses seus.

—Senyoreta, pot está ben tranquil: no te que tenir po qu' es moix mat es lloro. ¿No sap que es llores viven cent anys?

—Mira que es compromiso; don Feliciano me escribe una esuela pidiéndome cinco mil reales; ¿cómo se los niego?

—Muy sencillamente; diciendo que no has recibido la carta,—le replica su hermano.

—No habia dado en ello,—añadió el primero; y acto continuo le escribió en estos términos:

«Señor don Feliciano de N. Mucho pesar me cuesta el no poderle complacer, mas no ha llegado á mis manos la carta en que se servia pedirme los cinco mil reales.

Conste que soy su verdadera amigo, de quien puede disponer, etc.»

Tipografía LA AURORA

SOMBRERERIA La Central

DE

JUAN GUAL

El dueño de esta acreditada sombrereria participa a su numerosa clientela haber recibido los géneros de temporada y un numeroso surtido en sombreros de paja, jipi, fieltro y gorras para el verano.

Novedad y Economía

¡Visita la Casa Gual!

PLAZA DEL C. DE SALIENT

No más calenturas

¡Nada se cobra si no se cura!

A los pocos días de usar las PILDORAS FEBRÍFUGAS BOSCH desaparecen por completo las fiebres intermitentes, tercianas, cuartanas, y toda clase de calenturas por fuertes y rebeldes que sean. El éxito alcanzado de curaciones sin que reaparezcan es la mejor garantía. Caja 4 pesetas.

Se entregará GRATIS una caja de nuestras pildoras febrífugas á los señores médicos que lo soliciten del autor.

FARMACIA «BOSCH», MANACOR
De venta en Palma: Farmacia de don Juan Valenzuela, Centro Farmaceutico y principales farmacias.

Se necesita

un muchacho de 12 á 14 años, en la imprenta de este periódico.

Calle Amador

MANACOR

Cocina "LA ECONOMICA,"

Son las mejores por ser las más cómodas, las que consumen menos y las mas baratas.

Se hallan de venta en la cerrajería de

Francisco Vadell Ramonell

Plaza de la Iglesia número 6

Mallorca Manacor

Esta casa ofrece ademas tuberías de todas clases; con gran rebaja de precios.

Ventas al contado y á plazos.

Juan Ticoulat

Cirujano Dentista

Estará en Manacor todos los domingos

Plaza de Weyler 2, piso 2.º

En Palma, Calle Colon, 64 pral.

Horas de consulta: de 7 á 1 y de 2 á 4

Disponible